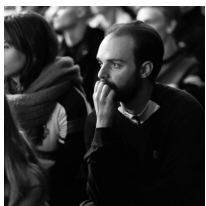

Songs of Fools

OXANA SANKOVA

We zijn allemaal
zwak (en dat is oké)

Elie Agniel

Gezien op 11 december 2025
Antigone, Kortrijk

In *Songs of Fools* ontspoot alles wat zou moeten werken: rollen, acteerprestaties, het ideaal van de brave burger. De chaos en het falen zijn niet alleen hilarisch, maar tonen ook een scherpe kritiek op een samenleving die voortdurend perfectie eist. Oxana Sankova bewijst dat in zwaktes en falen net het grootste denken schuilt.

14 DECEMBER 2025

De scène is nagenoeg leeg. Een wit achterdoek verkleint de zaal, aan weerszijden ligt wat misschien nog best omschreven kan worden als opgeruimde rommel: een verzameling houten latjes van verschillende lengtes, een kapotte sofa, gestut aan één kant door een stapel magazines, tuinslangen, een zeteltje gevuld met bollen wol.

Twee techniekers komen op en zetten een goedkope witte kast stuntelig in elkaar. Een vrouw uit het publiek vraagt zich luidop af waarom de techniekers de wankel kast niet al eerder hadden opgezet, voor iedereen binnenkwam. Elders in de tribune repliceert een man dat dit onderdeel van de performance is wellicht en dat hij nu al geen zin meer heeft in dit stuk. Voorspelbaar, noemt hij het. Pas dan heb je door dat de acteurs Lucas Van der Vegt en Kaat Arnaert tussen het publiek zitten. Van der Vegt wil vuurwerk in plaats van dit intellectualistisch denken. Arnaert fulmineert dan weer tegen het idee dat kunst tegenwoordig *flashy* en controversieel moet zijn.

Het thema van 'Songs of Fools' is onmiddellijk helder: Regisseur Oxana Sankova wil de neoliberale mantra verbreken dat je altijd maar de meest ideale versie van jezelf moet zijn om iets te betekenen. Zwaktes tonen, daar ligt volgens Sankova net de kracht.

'Het publiek wil altijd iets nieuws, dus hier is wat chaos', lijkt op het eerste gezicht de wat makkelijke boodschap.

'Songs of Fools' heeft dan ook geen complex, gelaagd plot. Lucas van der Vegt wil spektakel, hij gooit zijn schoen tegen de wankel kast, die meteen uit elkaar valt. Samen met Arnaert trekken ze hun kleren uit. Ze volgen hun oerinstincten en nemen elke impuls aan om een nieuw spel te verzinnen. Ze smijten bolletjes wol over de trekken, sleuren de stapel houten latjes op de vloer, zeulen de zetels naar het midden. Het spel degenereert in een totale chaos, wanneer van der Vegt en Arnaert luid zingen en tegen een ladder achteraan het podium trommelen. Ze verstoppen zich achter een kledingrek dat ze uit de coulissen trekken, doen daar wat kostuums aan, en komen terug op als de acteurs waar we al de hele tijd op zaten te wachten.

Tot hiertoe gaf de kakofonie wel hilarische taferelen en een fijne speelsheid, maar was de richting van de voorstelling niet helemaal helder. 'Het publiek wil altijd iets nieuws, dus hier is wat chaos', lijkt op het eerste gezicht de wat makkelijke boodschap. Maar wanneer Arnaert en van der Vegt als de acteurs van het spel opkomen, wordt het duidelijk dat dit de bedoeling was en verschijnt de grote kracht van Sankova. In Sankova's vorige voorstelling, 'The Poem Without a Hero', slaagde ze erin om een zwaar thema te brengen en toch een zekere lichtheid en een uitzonderlijke humor aan de dag te leggen. Ook in 'Songs of Fools' steekt Sankova opnieuw die gelaagdheid.

De acteurs vertolken verschillende personages en spelen naast acteurs en toeschouwers ook zichzelf. Geschokt door het zootje op het podium proberen ze eerst onbeholpen wat moppen te tappen, maar dat lukt geen van beiden. Dan proberen ze maar een scène uit die ze repeteerden, maar ook daar verliezen de twee acteurs hun geduld. Volledig in de war stappen de beide gespeelde acteurs uit hun script. Arnaert spreekt het publiek rechtstreeks aan en herhaalt dat ze wil dat het publiek zich gehoord voelt. "I want you to know we know you're here". Van der Vegt spreekt haar opnieuw tegen. Hij houdt niet van mensen die hij niet kent, hij heeft zo veel moeite met zich open te stellen, van dit publiek, gevuld met onbekenden...

Durf twijfelen

Maar Sankova gaat nog een eindje verder in de grijze zone, waar simpele vragen tot complexe antwoorden leiden. Wanneer Arnaert vertelt over het reclamespotje dat ze moest opnemen voor een private bank, moet ze de ideale ochtend naspelen, inclusief kinderen wakker zingen, stevig ontbijten en een huis op orde hebben voor de dag begint. Het echte leven is een pak minder rooskleurig, daar moet ze zich elke ochtend uit bed zeulen en veel moeite doen om meer dan een koffie binnen te krijgen. "I had a dream, I didn't dream of this", zegt ze nog over haar beslissing als brave burger om haar huis te isoleren.

De viering van het falen zit ingebakken in de regie van de voorstelling zelf.

Sankova houdt er ondertussen ook een marxistisch aandoende analyse op na. Het opium voor het volk zijn de neoliberale mantra's geworden. We streven allemaal obsessief naar een gezond en productief leven. We weten allemaal wat we moeten doen om goed, gezond, productief te leven, en toch slagen we daar niet in. "We pretend continuity still exists, we perform stability, we act as if the future is intact", zegt Arnaert. Maar de voorstelling zet ook die zekerheid aan de deur. Evenmin als de toekomst intact en stabiel is, zijn wij dat.

Daar schittert 'Songs of Fools' helemaal. De viering van het falen zit ingebakken in de regie van de voorstelling zelf. De scenografie laat speelsheid toe, de chaos op het podium geeft allerlei aanleidingen voor de acteurs om de hele tijd écht de draad kwijt te zijn. Dat Sankova hen de verkeerde teksten op scène meegeeft, helpt natuurlijk alleen maar om de twee acteurs zo veel mogelijk te laten falen. Arnaert en van der Vegt eindigen evenwel niet als twee zwakkelingetjes, in hun blootje gezet als mislukkelingen, maar vieren die onzekerheden, hun onvolmaaktheden. Ze vergeten de hele tijd hun teksten, volgen hun cues niet, breken met hun rol door net wat te vrolijk te zijn voor het personage dat ze moeten vertolken. 'Songs of Fools' is niet alleen speels en grappig, maar bewijst dat in het tonen van het falen de grootste intelligentie zit.